

TEKST
maaike breedveld
FOTOGRAFIE
citaverde college
horst

Ervaringen met docentenscholing
ondernemerschap

‘Uitdagend en leerzaam: dit is net ondernemen’

Voor studenten in het groene mbo en hbo wordt ondernemerschap steeds belangrijker. Maar zijn hun docenten daar wel klaar voor? In Wageningen doen docenten ervaring op met bijscholing op ondernemerschap.



Sinds januari komen zeventien docenten uit het groen onderwijs maandelijks bij elkaar in Wageningen voor het opleidingstraject Docenten Ontwikkelen Doelgericht Ondernemerschap (Dodo). “Deze training is de eerste in zijn soort, en daardoor voor alle partijen extra leerzaam”, vertelt projectleider Harry Kortstee. Hij is onderzoeker bij het LEI van Wageningen UR en voor dit traject gedetacheerd bij CAH Dronten. “Het agrarisch bedrijfsleven wil graag zelfstandig werkende, ondernemende studenten en dito medewerkers. Die proactief zijn, samenwerken en verantwoordelijkheid nemen. We hopen dat docenten door deze opleiding hun studenten beter kunnen coachen op die ondernemersvaardigheden. Door zelf te ervaren wat erbij komt kijken, krijgen ze gevoel bij de verschillende facetten van ondernemerschap, en kunnen dat bij studenten beter herkennen en stimuleren.”

Leren voor ondernemerschap: leerlingen van de opleiding Greenport (Citaverde College) telen en verkopen snoepaardbeien als minionderneming

Masterclass organiseren

Het traject loopt tot juni 2012, en omvat zowel theorie als praktijk. Kortstee: “Na afloop moeten deelnemers minimaal de kennis hebben die hoort bij het hbo-certificaat Ondernemerschap voor studenten. Ze leggen daarvoor de landelijke examens af met onderdelen als ondernemersvaardigheden, marketing en strategie ondernemen. Daarnaast leren ze van Wageningse onderzoekers hoe ze actuele onderzoekskennis kunnen gebruiken.” De praktijkvoorbeelden maken de link tussen onderzoek en bedrijfsleven duidelijker, vindt Annamaria Koppelaar, docent diervverzorging bij Edudelta en een van de cursisten. “Over gebiedsprocessen bijvoorbeeld; naast de bedrijven in een gebied, en de overheid, speelt ook het onderzoek een rol. Daar stond ik eerder niet zo bij stil.”

Vanaf september gaan de cursisten steeds meer de praktijk in. Ze houden interviews met ondernemers uit hun regio om boven tafel te krijgen welke thema's er spelen. Vervolgens organiseert elke docent een masterclass op zijn of haar

eigen school. “Je zou bijvoorbeeld een directeur uit de vleesindustrie en een tiental varkenshouders kunnen uitnodigen om te praten over de marktstrategie voor de varkenshouderij”, stelt Kortstee voor. “Door deze opdrachten vergroten docenten hun netwerk en leren ze de actuele discussies kennen.”

‘Docenten
vergroten hun
netwerk en
leren actuele
discussies
kennen’

Cursist Mathieu Tacken van Citaverde Horst vindt de masterclass een aantrekkelijk onderdeel van de opleiding. “Ik wil een aantal goede ondernemers samenbrengen om te praten over wat ondernemerschap is, en hoe je dat als school – samen met bedrijven – handen en voeten kunt geven. Want zij vormen de context waarin het uiteindelijk moet gebeuren.” Tacken, docent marketing en management op het mbo, heeft zelf al dertig jaar ervaring als ondernemer op een varkensbedrijf. Daarnaast is hij projectleider van de Greenportopleiding van Citaverde Horst, waarbij de school nauw samenwerkt met de tuinbouwsector in de regio. In ieder leerjaar werken studenten aan ondernemersvragen van het stagebedrijf, die ze terugkoppelen in de klas. Ook zetten ze in leerjaar 2 een tijdelijke minionderneming op. In het kader van Dodo maakte Mathieu Tacken voor de Greenportopleiding een marketingplan voor een nieuwe richting: Greenport Food. “Leren in de praktijk staat centraal. We hebben contact gelegd met voedselverwerkende bedrijven in de regio om dit uit te werken, bijvoorbeeld met stageopdrachten.”

Wennen

Van de zeventien docenten waarmee gestart is, zijn er na het eerste halfjaar dertien over. “Je ziet nu een splitsing: een aantal loopt vast, terwijl de grootste groep het steeds leuker gaat vinden”, constateert Kortstee. Ondanks het intakegesprek bleken de verwachtingen van de cursisten niet altijd te kloppen met de opleiding. “Sommigen zijn erin gestapt met het idee meer te ‘consumeren’, maar wij verwachten juist een heel actieve houding. Dat moet je wel willen.” Daarnaast was de studiebelasting voor enkele deelnemers te zwaar, in combinatie met hun werk. Bovendien blijkt de rol van de school heel belangrijk. “De ene directie vindt het belangrijk, toont interesse, en maakt er ruimte voor. Andere scholen tonen minder betrokkenheid. Die context, waarin de docent moet opereren, heeft veel meer aandacht nodig.”

Zo'n nieuw traject betekent zoeken – en wennen. “Dat maakt het ook uitdagend en leerzaam, net als bij ondernemen”, vindt Kortstee. “Docenten verwachten les op vakinhoudelijke zaken. Nu gaan ze ook aan de slag met persoonlijke ondernemerskwaliteiten.” De opdracht om een marketingplan te maken voor een onderneming, betekende voor velen een eyeopener. “Sommigen vonden het erg spannend. Je moet gaan nadenken: wat zijn mijn verkoopargumenten? Dat blijkt heel leerzaam te zijn geweest, en achteraf hoor ik: ‘verrek, dat kunnen we op onze school ook gebruiken’, bij-

‘Ik stap
makkelijker op
mensen af’

voorbeeld bij het opzetten van een nieuwe opleiding.” Annamaria Koppelaar vertelt dat ze door de opleiding minder terughoudend is geworden: “Ik stap makkelijker op mensen af om informatie te vragen of om iets bespreekbaar te maken.”

Nieuwe cursus

De ervaringen met het traject Dodo zijn gebruikt om een nieuwe cursus ondernemerschap voor docenten op te zetten. Initiatiefnemer Ernest van den Boezem van het programma Ondernemerschap van de Groene Kennis Coöperatie (GKC): “We merkten dat meer mensen uit de groene kenniswereld belangstelling hebben voor bijscholing in ondernemerschap. Dodo, onderdeel van het Kigo-programma Ondernemerschap, is echter een eenmalig project. Met ondersteuning van GKC hebben we voor dit najaar een nieuwe, kortere opleiding kunnen ontwikkelen.” Deze cursus duurt een jaar en start na de herfstvakantie. Er zijn nog plaatsen beschikbaar. Voor meer informatie: Frens Schuring van het Groenhorst College. (f.schuring@groenhorst.nl, telefoon: 0321-386860. Contactpersoon Dodo: Harry.kortstee@wur.nl). Nieuw traject: Binnenkort meer informatie op www.gkc.nl.

Hbo en mbo

Slechts twee van de deelnemers geven les aan een hbo-opleiding. Een daarvan is Gert Wim Stoffer, consultant en docent aan de CAH Dronten. “We krijgen daardoor minder feedback uit de groep over de toepassing in hbo-context. Voor doorstromende studenten uit het mbo is het interessant om te kijken naar hun ‘eindniveau’ van ondernemersvaardigheden, en hoe je dat kunt uitbouwen op het hbo. Daar kunnen we ons nu geen goed beeld van vormen door de brede mbo-inbreng in de groep.” Aan de andere kant is het lesmateriaal uit het traject voor Stoffer makkelijker te gebruiken voor zijn eigen studenten.

“De bijeenkomst over samenwerken heb ik voor een belangrijk deel kunnen gebruiken in het vak Ketenmanagement. Ook bij het organiseren van de masterclass ga ik kijken hoe ik studenten kan betrekken.”

De groep docenten verschilt onderling behoorlijk in kennis en ervaring, valt Gert Wim Stoffer op. Harry Kortstee herkent dat: “Voor sommige docenten is het theoretisch deel behoorlijk zwaar, anderen willen juist een stapje hoger, en zouden wel een master willen doen. Dit traject zit er precies tussenin.”

Wisselwerking

Kortstee heeft vertrouwen in het vervolg van het traject: “We gaan verder met een groep die er echt voor gaat.” Ook Tacken is heel positief: “We creëren in Wageningen een omgeving waarin iedereen geprikkeld wordt om over ondernemerschap na te denken. Vooral de wisselwerking die op zo’n dag in de groep ontstaat, vind ik waardevol. Je komt samen op nieuwe ideeën en vormen om ondernemerschap op je eigen school gestalte te geven.” Komend jaar zal de vraag centraal staan hoe docenten het geleerde kunnen toepassen op hun school. “Hoe geef je jongeren een extra prikkel om ondernemersvaardigheden te ontwikkelen? Dat is waar wij op school mee zitten”, zegt Tacken. “En: hoe kun je dat monitoren en beoordelen? Dat vind ik belangrijke vragen.”

Op de CAH Dronten hebben de studenten van Gert Wim Stoffer al kennisgemaakt met lesstof uit het

traject. “Ik kijk of ik bij bestaande activiteiten verbindingen kan leggen met Dodo. Bijvoorbeeld in een project waarbij ik studenten ondernemerschap in de keten laat onderzoeken: hoe laat de ondernemer zijn kwaliteiten zien? Hoe neemt hij beslissingen? Hoe wordt er samengewerkt?” Ook Koppelaar ziet zeker kansen om het geleerde toe te passen op haar mbo-opleiding. “Nu blijft aandacht voor ondernemersvaardigheden vaak beperkt tot het schoolgebouw, dat is jammer. Je probeert wel met leerlingen naar buiten te gaan, bedrijven te benaderen, maar ik zie nu veel meer mogelijkheden om dat vorm te geven.”

Voor meer informatie, zie www.groenonderwijs.nl > editie 10.

advertentie



CPS

Onderwijsontwikkeling en advies

Groen onderwijs

CPS

Blijvend resultaat



CPS | T [033] 453 43 43 | E cps@cps.nl | www.cps.nl